

Opinia nr 1/2021
Stałego Zespołu Roboczego
ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

z dnia 21 września 2021 r.

w sprawie projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Stały Zespół Roboczy ds. Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego w trakcie posiedzenia w dniu 21 września 2021 r., po zapoznaniu się z projektem programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w aspektach dotyczących gospodarki i przedsiębiorczości występujących we wszystkich proponowanych priorytetach, wyraził pozytywną opinię na temat ww. programu.

Jednocześnie zespół zgłasza następujące uwagi do projektu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027:

- 1) Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. definiuje cztery cele strategiczne. Jeden z nich jest określony jako „Sektor rolno-spożywczy. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych”. Tymczasem Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 – 2027 nie wyodrębnia i nie uwzględnia tego celu strategicznego w proponowanych priorytetach. Specyfika województwa lubelskiego, jego deficyty w sektorze rolno – spożywczym wymagają, zgodnie z przyjętym celem strategicznym, przeznaczenia w Programie Regionalnym funduszy na rozwiązanie specyficznych problemów w tym zakresie np. w zakresie zagospodarowania surowców rolniczych jak np. maliny i inne owoce miękkie oraz pozostałe specyficzne dla regionu
- 2) Innym ważnym celem strategicznym zdefiniowanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 r. jest „Społeczeństwo. Wzmacnianie kapitału społecznego”. Województwo lubelskie charakteryzuje się m.in. deficytem lokalnych, pozytywnych inicjatyw społeczno-gospodarczych. Lokalne społeczności często wykazują aktywność w formie protestów społecznych. Dotyczy to także obszarów wiejskich. W poprzednich perspektywach finansowych deficyty te były częściowo ograniczane poprzez fundusze programu „LEADER”, który finansował lub współfinansował Lokalne Strategie Rozwoju opracowane przez lokalne społeczności z udziałem lokalnych samorządów, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich i innych lokalnych liderów. Przez kilkanaście ostatnich lat ten instrument pod nazwą LEADER sprawdził się na Lubelszczyźnie na obszarach wiejskich. Finansowane były małe inicjatywy społeczne (jak np. świetlice wiejskie, infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, dziedzictwo lokalne) oraz gospodarce

(tworzenie nowych lokalnych firm i rozwój istniejących oraz tworzenie nowych miejsc pracy i promocja produktów lokalnych). Według dostępnych danych 12 województw planuje włączyć w swoich dokumentach regionalnych mechanizm Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Umożliwi to lokalnym społecznościom na obszarach wiejskich i w małych miastach decydowanie o tym jakie inicjatywy lokalne sfinansować ze środków unijnych dla regionu. Postulujemy włączenie tego mechanizmu do naszego Programu.

- 3) Warunkiem wdrożenia Programu i właściwego wykorzystania środków finansowych jest ułatwianie zgodnie z obowiązującymi regulacjami europejskimi i krajowymi dostępu do poszczególnych działań. Zapewnia to maksymalne rozszerzenie grupy beneficjentów. Dostęp do tych środków nie powinien być ograniczany poprzez pominięcie instytucji lub podmiotów zainteresowanych realizacją działań w poszczególnych priorytetach. W społecznościach lokalnych zadania lokalnych samorządów realizują odrębne podmioty powołane przez te samorzady w formie spółek kapitałowych lub podmiotów posiadających osobowość prawną. Dlatego wszystkie działania w poszczególnych priorytetach powinny określać jako ich beneficjentów także spółki kapitałowe samorządów gminnych z większościovym udziałem gmin oraz podmioty gospodarcze tych gmin. Dotyczy to w szczególności Celu Polityki 1 i Celu Polityki 2, gdzie wśród beneficjentów pominięto spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, dotyczy to zwłaszcza Priorytetów I i II, Priorytetu VI Cel szczegółowy (4iii), Priorytetu VIII Cel szczegółowy 4 (d). Rozszerzenie listy beneficjentów pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie środków.
- 4) Celowym i koniecznym jest ujednoczenie definicji MŚP poprzez stosowanie w Programie definicji zgodnej z regulacjami w prawie polskim także w odniesieniu do spółek prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.
- 5) Zwracamy uwagę na potrzebę przeznaczenia jak największej ilości środków dla MŚP w formie instrumentów finansowych. Są one powszechnie i łatwo dostępne dla wszystkich MŚP, procedura aplikacyjna i późniejsza realizacja jest bardzo przystępna (szybki okres podejmowania decyzji, możliwość wielokrotnego uzupełniania wniosku). Procedura jest szybka i nie skomplikowana. Aplikowanie nie generuje niepotrzebnych dodatkowych kosztów po stronie przedsiębiorcy. Wskazane powyżej czynniki powodują, że instrumenty te są coraz bardziej popularne wśród MŚP. Natomiast dla Województwa ma to ogromne dodatkowe znaczenie, ponieważ środki zwrócone przez sektor MSP pozostają w dyspozycji Samorządu Województwa i nadal mogą być przeznaczane na te same cele, tworząc stały budżet środków dostępnych dla sektora MŚP.

PRZEWODNICZĄCY

Stałego Zespołu Roboczego ds.
Gospodarki, Innowacji i Rozwoju Przedsiębiorczości
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

/-/ Andrzej Ryl